ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Του Τμήματος
ΚΕΜΠ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ
Αριθμός Αδείας
4537

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1973/05 ΚΕΜΠ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ Τεύχος 219, Σεπτέμβριος 2014

ΙΝΕ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

ΕΚΘΕΣΗ του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ 2014

• Δραστηριότητες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

Τεύχος 219, Σεπτέμβριος 2014

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η Ετήσια Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία και την Απασχόληση του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, που παρουσιάζεται σε αυτό το τεύχος της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, αποτυπώνει τα βασικά μεγέθη και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης, σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για τους εργαζόμενους οι οποίοι έχουν μπει σε μια διαδικασία ταχείας φτωχοποίησης, μέσα από την τεράστια αναδιανομή πλούτου που συντελείται πε βασικό μοχλό τις μνημονιακές πολιτικές. Η Έκθεση αναδεικνύει το αδιέξοδο των ασκούμενων πολιτικών της εσωτερικής υποτίμησης, και επιμένει στην αναγκαιότητα ανάσχεσης αυτής της νεοφιλελεύθερης πορείας στο πλαίσιο ενός νέου μείγματος οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, δεδομένου ότι η στρατηγική επιλογή των πολιτικών της εσωτερικής υποτίμησης οδήγησε την ελληνική οικονομία σε χαμηλά επίπεδα, εκτός των άλλων, απασχόλησης, παραγωγής, κατανάλωσης, επενδύσεων, μισθών, συντάξεων και γενικότερα των υπηρεσιών του κοινωνικού κράτους.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Βασίλης Παπαδόγαμβρος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΝΕ / ΓΣΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ 2014

Επιμέλεια: Γιώργος Κρητικίδης

Η οικονομική κρίση και ύφεση σε συνδυασμό με τα προβλήματα που έχουν προκληθεί από τις ασκούμενες πολιτικές της εσωτερικής υποτίμησης, ιδιαίτερα, στον Νότο, θέτει τις ευρωπαϊκές ελίτ, τις εναλλακτικές πολιτικές δυνάμεις, τα κοινωνικά κινήματα και τα συνδικάτα, προ των ευθυνών τους, ιδιαίτερα μετά τα πρόσφατα (25/5/2014) αποτελέσματα των ευρωεκλογών, με την έννοια της επιλογής διατήρησης της ευρωπαϊκής ενότητας στην κατεύθυνση της ισότητας άνισων χωρών ή στην επιλογή της κατεύθυνσης διάσπασης (δύο ευρωπαϊκές ενώσεις Βορρά-Νότου) ή της ολοκληρωτικής διάλυσης της ευρωπαϊκής ένωσης ή της ευρωζώνης με την «θεσμοποιημένη θέσπιση» της ανισότητας άνισων χωρών. Όμως αξίζει να σημειωθεί ότι εάν, κατά την περίοδο 2015-2020, **δεν ανασχεθούν** οι τάσεις διατήρησης σε υψηλά επίπεδα της ανεργίας και αποσύνθεσης της Ευρώπης, τότε η Ευρωπαϊκή Ένωση του Βορρά και του Νότου, μειονεκτούσα στην τεχνολογική καινοτομία, την παραγωγικότητα και τους διεθνείς γεωπολιτικούς και γεωοικονομικούς συσχετισμούς, **δεν θα αποφύγει να μετεξελιχθεί** σ' ένα ελκυστικό τουριστικό προορισμό των πολιτών της Ασίας, αφού η Ευρώπη θα υστερεί και δεν θα προηγείται των ασιατικών οικονομιών.

Πράγματι, από την άποψη αυτή είναι χαρακτηριστικό ότι **οι προοπτικές της ευρωζώνης** όπως αποτυπώνονται σε οικονομετρικές εκτιμήσεις (2014, αύξηση 1,2% του ΑΕΠ, FMI, avril 2014) και κατά την περίοδο 2010-2060 η παραγωγικότητα της εργασίας θα αυξηθεί κατά 1,4% τον χρόνο, το ΑΕΠ κατά 1,7% τον χρόνο και η απασχόληση κατά -0,1% κατά μέσο όρο τον χρόνο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013) είναι **αναιμικές** με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για το βιοτικό επίπεδο των ευρωπαίων πολιτών και για την κοινωνική συνοχή στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με άλλα λόγια, είναι πλέον φανερό σε όλους τους ευρωπαίους πολίτες ότι **η Ευρώπη**: α) ή θα πρέπει να αλλάξει και να προσανατολισθεί οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά σε μία κατεύθυνση ευρωπαϊκή, β) ή με τις βασικές αδυναμίες που αποκάλυψε η οικονομική και κοινωνική κρίση θα αποσταθεροποιηθεί περαιτέρω η

διαδικασία ολοκλήρωσής της και θα εθνικοποιηθεί. **Κινητήρια δύναμη** προς αυτή την κατεύθυνση οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, αποτελεί η εγκατάλειψη των πολιτικών λιτότητας και οπισθοδρόμησης που εφαρμόζονται τα τελευταία πέντε χρόνια στα κράτη-μέλη της Μεσογειακής Ευρώπης με την σκληρότητα των αγορών και των δανειστών και στα κράτη-μέλη της βόρειας Ευρώπης με τις πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο οι **ευρωπαίοι εργαζόμενοι και πολίτες** αντιλαμβάνονται πολύ καλά ότι αυτό που συντελείται στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιρλανδία αποτελεί το επεισόδιο, ενώ αυτό που συντελείται σε ολόκληρη την Ευρώπη αποτελεί το προοίμιο της κανονικότητας του επεισοδίου**. Αυτή την διαδικασία της κανονικότητας του επεισοδίου**, οι δυνάμεις των αγορών και της αναπτυξιακής και κοινωνικής κατάρρευσης προσπαθούν να επιβάλλουν με την συρρίκνωση των παραγωγικών δυνάμεων και των θεσμών που τροφοδοτούν την αλληλεγγύη, την δημοκρατία και την κοινωνική συνοχή. Έτσι, κρίνοντας εκ του αποτελέσματος, **η στρατηγική επιλογή των πολιτικών της εσωτερικής υποτίμησης** για την ανάσχεση της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης, με την «κρίση εργασίας», την «κρίση φτωχοποίησης» (34,6% του πληθυσμού, 3.795.100 άτομα, 2013 - ΕΛΣΤΑΤ 2014) και την «κρίση ανισοτήτων», περιπλέκει και οξύνει ακόμη περισσότερο την οικονομική και κοινωνική κρίση στο παρόν και αποδυναμώνει τις κινητήριες δυνάμεις της οικονομίας για την αντιμετώπισή της στο μέλλον. Έτσι, απαιτείται, πριν και πάνω απ' όλα, η άρση των εισοδηματικών και κοινωνικών ανισοτήτων με αναδιανομή του εισοδήματος και δίκαιη φορολογική επιβάρυνση, προκειμένου να αποκατασταθεί η δημοσιονομική ανισορροπία, να αναταχθεί το επίπεδο ζήτησης και το επίπεδο αγοραστικής δύναμης των πολιτών καθώς και αυτό της εναλλακτικής επενδυτικής-αναπτυξιακής δραστηριότητας (ευρωπαϊκό σχέδιο επενδύσεων) της ευρωπαϊκής και ελληνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, **η κεντρική επιδίωξη** της Έκθεσης για την ελληνική οικονομία και την απασχόληση του έτους 2014, συνίσταται στις κατευθύνσεις και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, στις εξελίξεις των βασικών μεγεθών κατά την περίοδο 2013-2014, στην πορεία της εσωτερικής υποτίμησης και στο μέλλον της ελληνικής οικονομίας, στις εξελίξεις στους μισθούς, στο κόστος εργασίας, στην παραγωγικότητα και στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, στην απασχόληση, στην ανεργία και στις πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις δημοσιονομικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ευρώπη, την Ελλάδα και διεθνώς, στις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα και την Ευρώπη, καθώς και στις εξελίξεις στην γήρανση του πληθυσμού και στην μακροχρόνια αναλογιστική βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης κατά την περίοδο 2013-2050.

Η κεντρική αυτή επιδίωξη της **Έκθεσης για την ελληνική οικονομία και την απασχόληση του έτους 2014**, αναδεικνύει την κατανόηση του αδιεξόδου των ασκούμενων πολιτικών της εσωτερικής υποτίμησης, της ύφεσης, της λιτότητας, της ανεργίας, κλπ καθώς και την **αναγκαιότητα παράκαμψης αυτής της νεοφιλελεύθερης πο-**

ρείας στο πλαίσιο ενός νέου μείγματος οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής και ενός νέου αναπτυξιακού προγράμματος παραγωγικής-τεχνολογικής ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας, δεδομένου ότι η στρατηγική επιλογή των πολιτικών της εσωτερικής υποτίμησης οδήγησε την ελληνική οικονομία σε χαμηλά επίπεδα, εκτός των άλλων, απασχόλησης, παραγωγής, κατανάλωσης, επενδύσεων, μισθών, συντάξεων και γενικότερα των υπηρεσιών του κοινωνικού κράτους.

Στην κατεύθυνση αυτής της εναλλακτικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, ύφεσης και ανεργίας στην Ελλάδα, **τα πιο σημαντικά συμπεράσματα** της έκθεσης αναφέρονται στα εξής:

1. Η ελληνική οικονομία, μετά πέντε έτη υλοποίησης της πολιτικής της εσωτερικής υποτίμησης, έχει καθηλωθεί σε χαμηλό επίπεδο παραγωγής, επενδύσεων, μισθών, κοινωνικών δαπανών, εγχώριας ζήτησης, παραγωγικότητας της εργασίας, αγοραστικής δύναμης και υψηλού επιπέδου ανεργίας, φορολόγησης των εισοδημάτων και του δημόσιου χρέους (179,1% του ΑΕΠ - 315 δισ. ευρώ 2014), στα οποία έχουν «φυλακιστεί», μεταξύ των άλλων, οι ενδογενείς δυνάμεις του παραγωγικού συστήματος οι οποίες θα μπορούσαν σε συνθήκες εκτός του νεοφιλελεύθερου υποδείγματος να οδηγήσουν σε ανάκαμψη της παραγωγής και της απασχόλησης. **Το ερώτημα** επομένως που τίθεται είναι με ποιους όρους μπορεί η ελληνική οικονομίας μετά πέντε έτη εφαρμογής της πολιτικής της εσωτερικής υποτίμησης να τεθεί σε μία πορεία **μετα-νεοφιλελεύθερου υποδείγματος**, δηλαδή της ανάπτυξης και της επιμεριζόμενης ευημερίας.

2. Η ελληνική οικονομία μπορεί να μετατοπιστεί σε υψηλότερο ΑΕΠ και χαμηλότερη ανεργία χωρίς να υπάρχει έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών εφόσον: **πρώτον**, σε βραχυχρόνια διάρκεια μειωθούν οι τιμές των εγχώριων προϊόντων (αύξηση ανταγωνιστικότητας τιμής) προκειμένου να αντισταθμιστούν οι εισαγωγές που θα είναι αυξημένες στο επιθυμητό υψηλότερο επίπεδο του προϊόντος (επομένως και στο υψηλότερο επίπεδο εγχώριας ζήτησης και απασχόλησης) και **δεύτερον**, σε μεσοακροχρόνια διάρκεια βελτιωθεί με ένα επενδυτικό πρόγραμμα τεχνολογικής-παραγωγικής ανασυγκρότησης η διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα. Επομένως, το **σημείο εκκίνησης** μίας αναπτυξιακής/οικονομικής πολιτικής οφείλει να είναι η αύξηση και η αξιοποίηση της συνολικής ζήτησης, εγχώριας και εξωτερικής, η οποία θα θέσει σε λειτουργία το αχρησιμοποίητο παραγωγικό δυναμικό της χώρας που θα αυξήσει την παραγωγή και την απασχόληση. **Σε αντίθετη** περίπτωση, η ελληνική οικονομία **θα διέλθει από μακρά περίοδο στασιμότητας**.

3. Κατά το 2013 το ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας υποχώρησε κατά 3,9%. Η μείωση αυτή προστέθηκε στις απώλειες της προηγούμενης πενταετίας 2008-2012 που ανέρχονται ήδη σε 1/5 του ακαθόριστου εγχώριου προϊόντος. Έτσι, η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, κατά την εξαετία 2008-2013 ανήλθε σε 23,5% και κατά την επταετία 2008-2014 θα έχει ανέλθει σε περίπου23,2%. **Το ΑΕΠ** ανά κάτοικο σε σταθερές τιμές, δηλαδή ως αγοραστική δύναμη, θα παραμείνει κατά το 2014 στα επίπεδα του 2000.

Διάγραμμα 1

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε σταθερές τιμές, 2000-2015

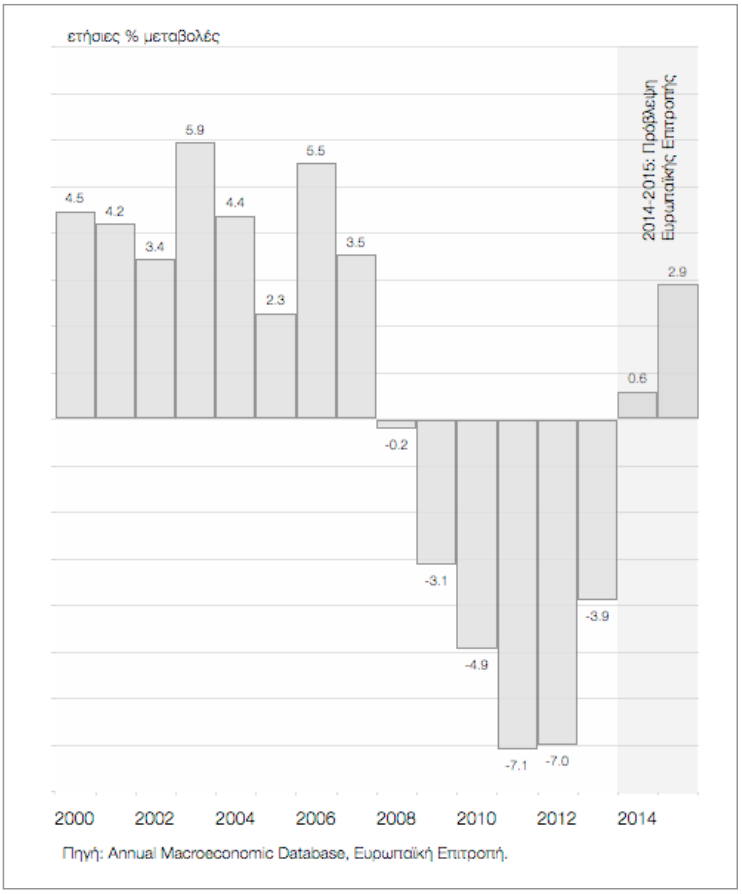

4. Η παραγωγικότητα της εργασίας έχει μειωθεί, στο τέλος του 2013, έναντι του 2008, κατά 4,8% και θα παραμείνει στο ίδιο σημείο έως το τέλος του 2014. Παρά το γεγονός ότι η μείωση αυτή δεν είναι ασήμαντη, δείχνει ότι **το βάρος της προσαρμογής** που επιβλήθηκε από την μείωση του ΑΕΠ μεταφέρθηκε κατά τα 4/5 στην απασχόληση (μείωση αριθμού απασχολούμενων κατά 20%).

Διάγραμμα 2

ΑΕΠ ανά κάτοικο και παραγωγικότητα της εργασίας (1990-2013 και πρόβλεψη 2014-2015)

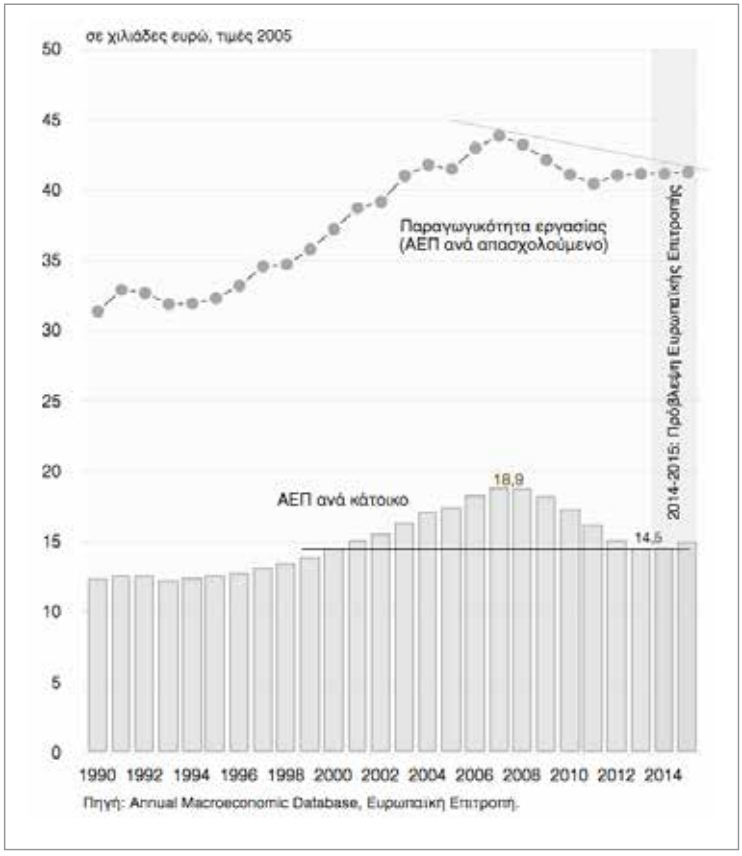

5. Η συνολική μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας θα ανέλθει για το σύνολο της περιόδου προσαρμογής (2009-2013) σε 16%. Με άλλα λόγια, η μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας θα έχει μετατραπεί μόνο κατά το 1/5 σε μείωση των εγχώριων τιμών, δηλαδή σε αύξηση της ανταγωνιστικότητας τιμής, ενώ κατά τα 4/5 τροφοδοτεί την αύξηση της κερδοφορίας. Η διαπίστωση αυτή αποτελεί **ισχυρή ένδειξη** ότι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις διαμορφώνουν τις τιμές τους περισσότερο ακολουθώντας τις τιμές του ανταγωνισμού και ελάχιστα ακολουθώντας την μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας.

Διάγραμμα 3

Μοναδιαίο κόστος εργασίας και τιμές εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών σε σταθερές τιμές, 2005-2013

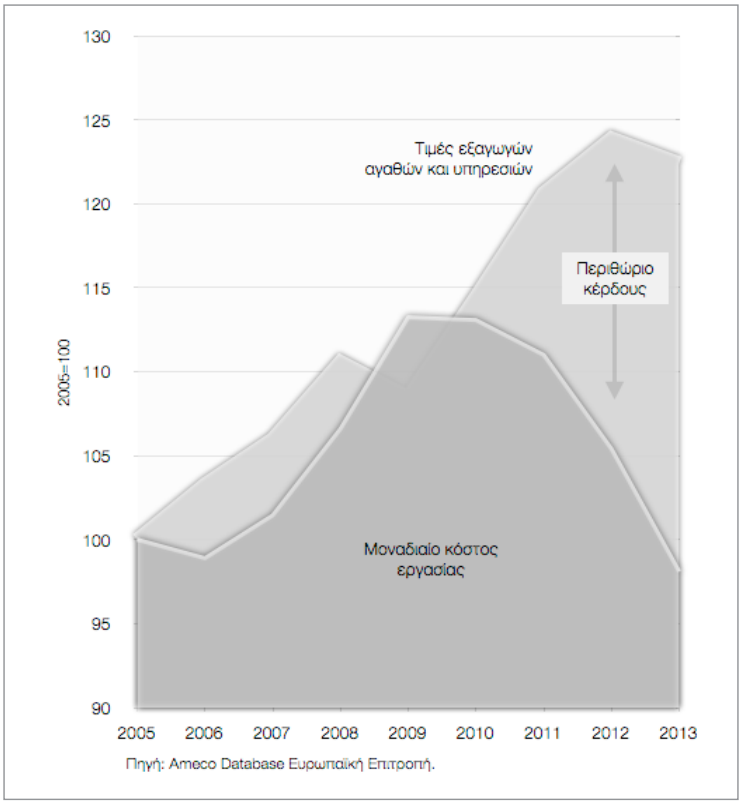

6. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές, παρουσίασαν κάμψη από το 2008, η οποία συνεχίστηκε το 2009-2013 και προβλέπεται ότι θα συνεχιστεί και το 2014. Εάν επαληθευτεί αυτή η πρόβλεψη στο τέλος του 2014 οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, σε σταθερές τιμές, θα έχουν επιστρέψει στο σημείο που βρίσκονταν ακριβώς είκοσι χρόνια πριν, δηλαδή στα επίπεδα του 1994.

7. Την πτώση των ακαθάριστων επενδύσεων ακολούθησαν και **οι καθαρές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου,** οι οποίες παρέμειναν περίπου σταθερές από το 2003 μέχρι και το 2007 στο επίπεδο του 13% του καθαρού προϊόντος. Από το 2008 και μετά εμφανίζονται οι επιπτώσεις της κρίσης και της πολιτικής της εσωτερικής υποτίμησης έτσι ώστε κατά το 2009-2013 η πτώση των επενδύσεων να είναι σημαντική, **με τις καθαρές συνολικές επενδύσεις να μειώνονται στο -10% περίπου του καθαρού εγχώριου προϊόντος και η ελληνική οικονομία να βρίσκεται σε διαδικασία αποεπένδυσης.** Η μεγάλη μείωση των επενδύσεων κατά το 2009-2013 προέρχεται σε σημαντικό βαθμό από την μείωση των επενδύσεων σε κατοικίες και σε μικρότερο βαθμό από την μείωση των επενδύσεων σε μηχανές, μεταλλικά προϊόντα, κατασκευές πλην κατοικιών και μεταφορικά μέσα.

Διάγραμμα 4

Ιδιωτικές και συνολικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, σε σταθερές τιμές, ως ποσοστό του προϊόντος, 1990-2015

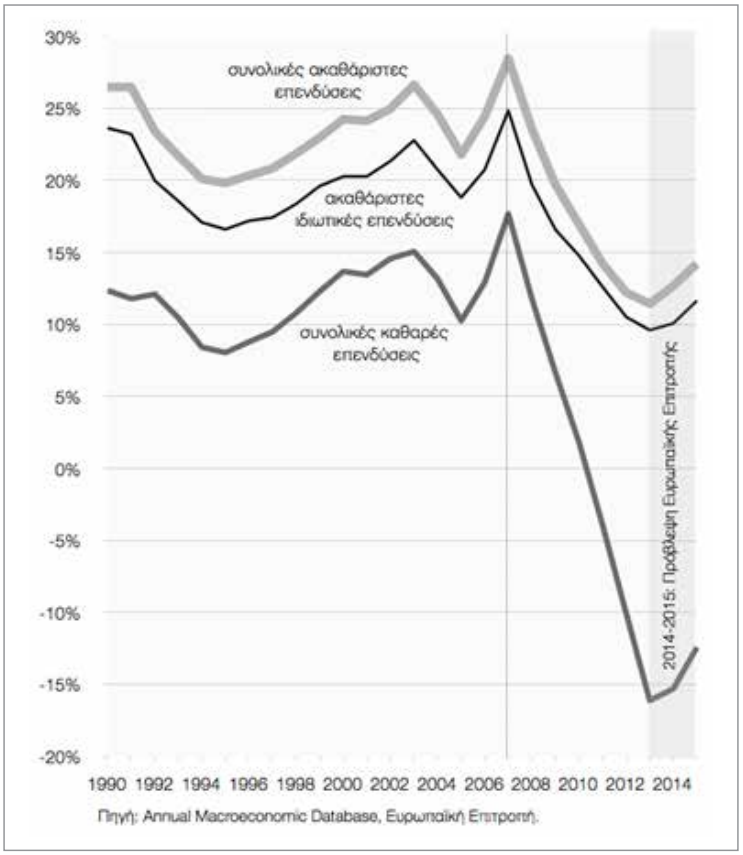

8. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών δεν παρουσιάζουν κάποιο ιδιαίτερο δυναμισμό. **Ο δείκτης** εξαγωγικών επιδόσεων επιδεινώθηκε σοβαρά στην διάρκεια της κρίσης και παρουσίασε κατά το 2013 οριακή μόνο βελτίωση οφειλόμενη σε ευνοϊκές εξωτερικές συνθήκες. Παράλληλα, η κατακόρυφη πτώση των εισαγωγών που οφείλεται στην δραματική μείωση της εγχώριας ζήτησης για καταναλωτικά και επενδυτικά αγαθά έχει οδηγήσει σε θεαματική βελτίωση του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ από το -14% περίπου κατά το 2008 σε -2,2% κατά το 2013. Αυτή η βελτίωση του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών, που θα οφείλεται στον περιορισμό της δαπάνης για εισαγωγές, δεν αντανακλά βέβαια, βελτίωση του επιπέδου ανταγωνιστικότητας αλλά αποτελεί δείκτη συρρίκνωσης της οικονομίας. Είχε ωστόσο, θετική επίπτωση στο ισοζύγιο και ως εκ τούτου και στην μεταβολή του ΑΕΠ κατά το 2009-2013 καθώς μεταβλήθηκε θεαματικά ο λόγος εξαγωγών/εισαγωγών.

9. Το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας των ελληνικών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών οφείλεται κατά τα 2/3 σε μακροχρό-

νιους διαρθρωτικούς λόγους (υποδομές, παιδεία, λειτουργία των αγορών προϊόντων, κλπ) οι οποίοι επιδεινώθηκαν κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης και ύφεσης. Έτσι, τίθεται εμφατικά στην ελληνική οικονομία το ζήτημα της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας και του τρόπου ένταξής της στο διεθνές εμπόριο, δεδομένου ότι ελληνικές εξαγωγές αφορούν προϊόντα χαμηλού τεχνολογικού περιεχομένου, μικρής αξίας και χαμηλής ποιότητας. **Η διαπίστωση αυτή** σημαίνει ότι η στρατηγική αύξησης των επιδόσεων του εξαγωγικού τομέα της χώρας και στήριξης υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης του ΑΕΠ σε μεσο- μακροπρόθεσμη διάρκεια προϋποθέτει την σοβαρή και εκτεταμένη αναβάθμιση και ανασυγκρότηση του παραγωγικού συστήματος.

10. Η μείωση του όγκου της εγχώριας ζήτησης κατά την πενταετία 2009-2013 κατά το 1/3, συνέβαλλε στην υποχώρηση του κατά 14 χρόνια, δηλαδή στα επίπεδα του 1998. **Η μείωση αυτή στην Ελλάδα** πραγματοποιήθηκε σε μία περίοδο κατά την οποία η αντίστοιχη ζήτηση στις 37 πιο αναπτυγμένες χώρες παρέμεινε περίπου σταθερή. Ως αποτέλεσμα, κατά την πενταετία 2009-2013, η μείωση που παρουσίασε η εγχώρια ζήτηση στην Ελλάδα έναντι των 37 κυριότερων ανταγωνιστριών χωρών ανήλθε σε 32,4% επαναφέροντας τον σχετικό δείκτη σε επίπεδα χαμηλότερα από τα αντίστοιχα του 1990.

Διάγραμμα 5

Η εγχώρια ζήτηση σε τιμές 2005 έναντι 37 προηγμένων χωρών 1995-2015

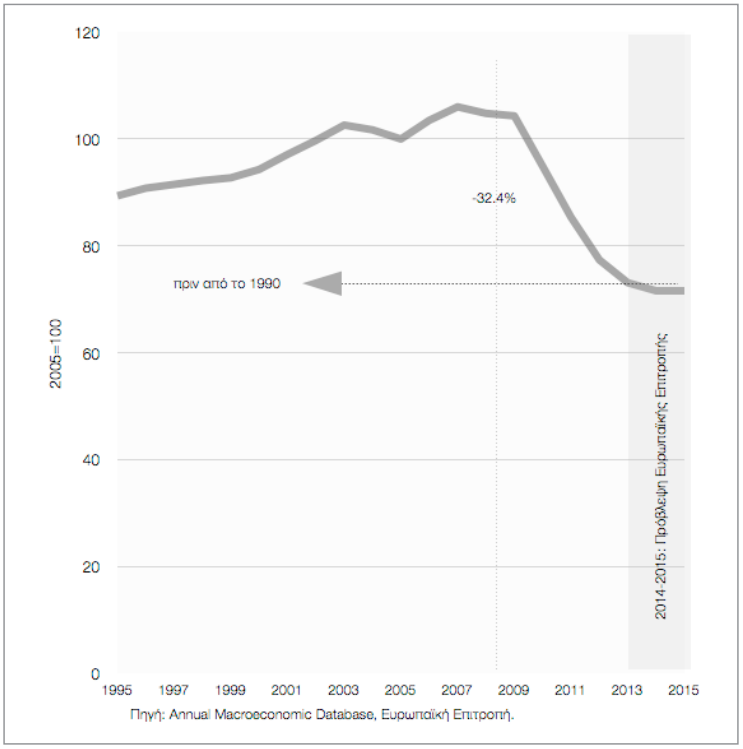

11. Το αποτέλεσμα των πολιτικών αποδιάθρωσης της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα σε συνδυασμό με την περιστολή της ζήτησης και της αγοραστικής δύναμης είναι η μείωση (2010-2013) του αριθμού των απασχολουμένων κατά 20% (930.000 άτομα), ως επακόλουθο της μείωσης του προϊόντος, αποδεικνύοντας την ισχυρή συσχέτιση τω δύο μεταβλητών (ΑΕΠ και απασχόληση) που μειώθηκαν κατά 23% του ΑΕΠ και κατά 20% του αριθμού των απασχολούμενων. **Το υπόλοιπο τμήμα** της μείωσης του προϊόντος προήλθε από την μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας. Έτσι, **το κύριο βάρος της προσαρμογής** μεταφέρθηκε στην απασχόληση και η μείωσή της στην διάρκεια της κρίσης μετατράπηκε σε κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας (2013, 27,3%, ΕΛΣΤΑΤ).

Διάγραμμα 6

ΑΕΠ και αριθμός απασχολουμένων 1990-2014

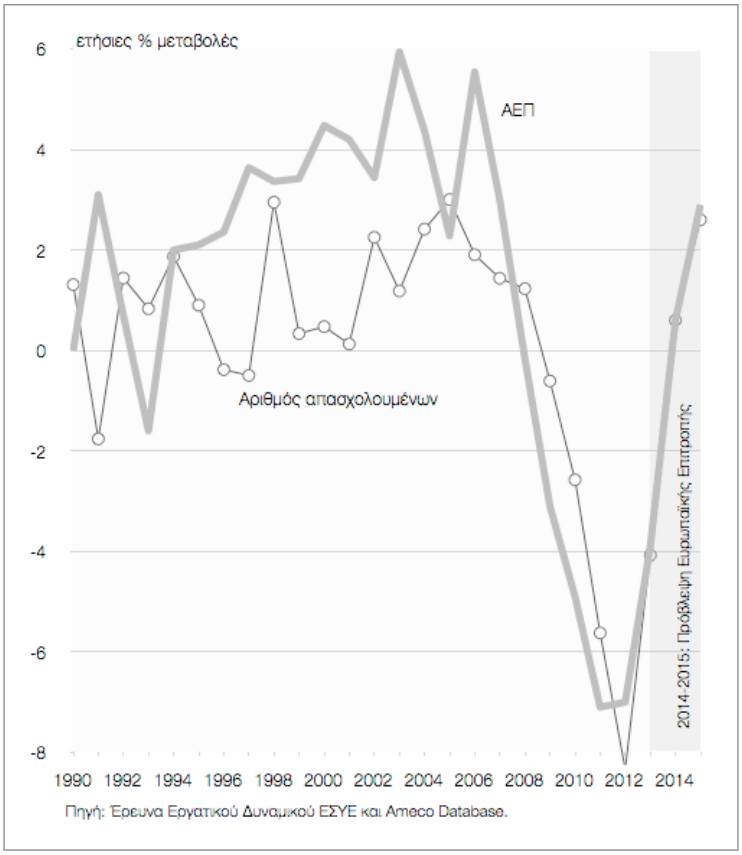

12. Η αύξηση του ποσοστού ανεργίας από το 7,7% το 2008 σε 27,3% το 2013, κατά την περίοδο 2009-2013, δεν οφείλεται μόνο στη μείωση του αριθμού των απασχολουμένων αλλά και στην σταθεροποίηση του εργατικού δυναμικού, το οποίο παρέμεινε στάσιμο.

13. Η αύξηση του ποσοστού ανεργίας κατά την περίοδο 2010-2013, σε συνδυασμό με την διοικητική μείωση των μισθών

των δημοσίων υπαλλήλων και τις διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά εργασίας, έχει προκαλέσει μείωση του μέσου πραγματικού μισθού κατά 21% έναντι του 2009.

Διάγραμμα 7

Πραγματικές μέσες αποδοχές και ποσοστό ανεργίας 1995-2013

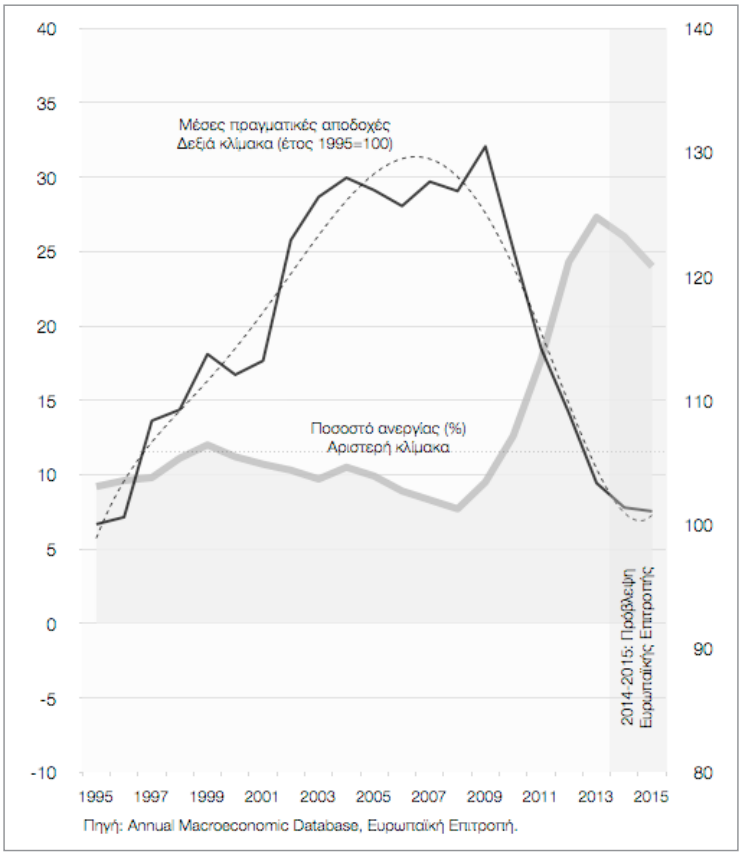

14. Οι μειώσεις του μέσου πραγματικού μισθού και της απασχόλησης συρρικνώνουν το διαθέσιμο πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών που προέρχεται από εργασία. Στην διάρκεια των ετών 2010-2013, σε τρέχουσες τιμές, οι αποδοχές εργασίας μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων μειώθηκαν κατά 41 δις ευρώ και πρόκειται να μειωθούν κατά περίπου 2 επί πλέον δις ευρώ το 2014.

15. Κατά την περίοδο 1993-2009 **οι πραγματικές αποδοχές ανά απασχολούμενο** αυξάνονταν με ρυθμούς που επέτρεπαν την σύγκλιση των αμοιβών στην Ελλάδα έναντι του αντίστοιχου μέσου όρου των 15 πιο ανεπτυγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέχρι το 2009 οι μέσες αποδοχές των εργαζομένων ανέρχονταν σε μονάδες αγοραστικής δύναμης στο 81% της μέσης αγοραστικής δύναμης των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15. Κατά το 2010-2014 η ανοδική πορεία της σύγκλισης των αποδοχών έχει αντιστραφεί και

ο δείκτης μειώθηκε στο 65% του μέσου όρου της ΕΕ-15. Έτσι, **η απόκλιση των πραγματικών μισθών** έναντι του μέσου όρου της ΕΕ-15 έχει αυξηθεί τόσο ώστε να είναι συγκρίσιμη με την αντίστοιχη απόκλιση της δεκαετίας του 1980.

Διάγραμμα 8

Μέσες αποδοχές εργαζομένων και παραγωγικότητα στην Ελλάδα % της ΕΕ-15

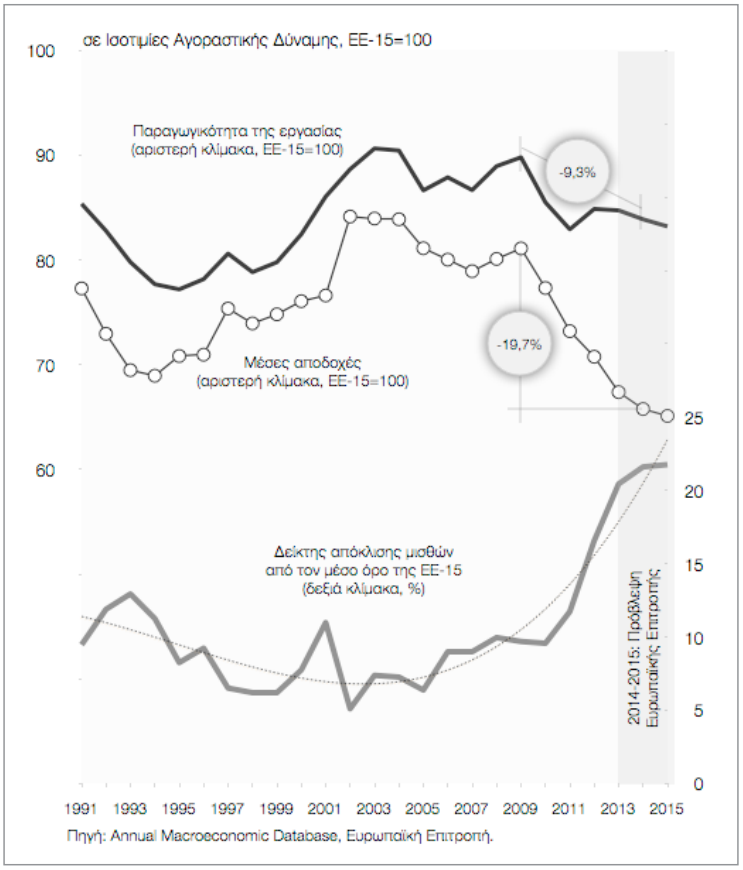

16. Η αγοραστική δύναμη των μέσων αποδοχών ανά μισθωτό κατά την πενταετία 2010-2014 μειώθηκε κατά 23%, με αποτέλεσμα στο τέλος του 2014 να επιστρέψει στα επίπεδα του έτους 1995. **Η αγοραστική δύναμη του μέσου ακαθάριστου μισθού** στην Ελλάδα κατά το 2014, ανέρχεται στα 2/3 της αντίστοιχης αγοραστικής δύναμης στην ΕΕ-15. Έτσι, **η αγοραστική δύναμη των μέσων αποδοχών εργασίας** στην Ελλάδα είναι χαμηλότερη από την αντίστοιχη στην Μάλτα, στην Σλοβενία, την Κύπρο και την Κροατία. **Η αγοραστική δύναμη των μέσων αποδοχών εργασίας στην Ελλάδα** έχει πλέον εξισωθεί με αυτήν της Πορτογαλίας, έναντι της οποίας υπήρχε πάντοτε σημαντική απόσταση που απέρρεε από τη μεγάλη διαφορά στην παραγωγικότητα της εργασίας μεταξύ των δύο χωρών.

17. Η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα αυξήθηκε σημαντικά μετά το 1995 και μέχρι το 2009 είχε προσεγγίσει το 91% του μέσου αντίστοιχου μεγέθους της Ευρωπαϊκής Ένωσης-15. **Από το 2010** αρχίζει η διαδικασία απόκλισης της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας και **ο δείκτης υποχώρησε** από το 91% στο 85% το 2013, με προοπτικές να υποχωρήσει περαιτέρω κατά το 2014 στο επίπεδο του 84%.

18. Οι μισθοί (χωρίς τον συνυπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος εργασίας των αυτοαπασχολούμενων) μειώθηκαν κατά 30 δις ευρώ, από τα περίπου 85 δις ευρώ το 2009 σε 56 δις ευρώ το 2014 (προ φόρων και χωρίς να γίνει η διόρθωση για το 5% των υψηλών μισθών που αφορούν σε διευθυντές των οποίων οι αμοιβές δεν μειώθηκαν).

19. Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στην Ελλάδα για το σύνολο της οικονομίας υπολογισμένο σε δολάρια και συγκρινόμενο με το αντίστοιχο μέγεθος των 37 άλλων ανεπτυγμένων χωρών μειώθηκε στη διάρκεια της περιόδου 2009-2013 κατά 20%. Η αντίστοιχη μείωση σε εθνικά νομίσματα (χωρίς δηλαδή να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ έναντι των άλλων νομισμάτων) ανήλθε σε 21%. Οι μεταβολές αυτές μετέτρεψαν σημαντικά το επίπεδο του κόστους εργασίας αφού στο τέλος του 2013, η μείωση των αμοιβών εργασίας της τετραετίας 2010-2013, είχε αντισταθμίσει ολόκληρη την αρνητική επίπτωση που είχε επιφέρει η ανατίμηση του ευρώ στο μοναδιαίο κόστος εργασίας. **Η Ελλάδα έχει πλέον κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος** χαμηλότερο από τις άλλες 14 πιο ανεπτυγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την Κύπρο και την Σλοβενία. Είναι **η χώρα** με το χαμηλότερο μοναδιαίο κόστος εργασίας μετά από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Διάγραμμα 9

Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στην Ελλάδα σε σύγκριση με 37 προηγμένες χώρες 1995-2014

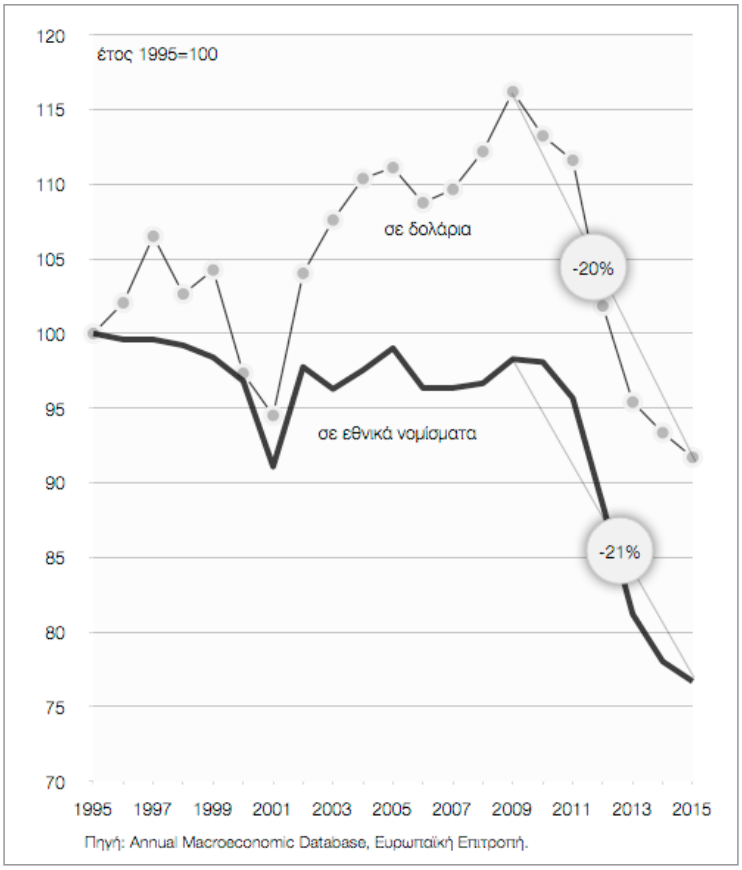

20. Η απόσταση που χωρίζει **το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος** στην Ελλάδα από τις άλλες προηγμένες χώρες της ευρωζώνης είναι σημαντική και ανέρχεται σε 34% ως προς την Γερμανία (με βάση 100 για Γερμανία, ο δείκτης ανέρχεται σε 66 για την Ελλάδα). **Το μοναδιαίο κόστος εργασίας στην Πορτογαλία** είναι για πρώτη φορά υψηλότερο από αυτό της Ελλάδας (73 έναντι της Γερμανίας). Υψηλότερο από την Ελλάδα και μάλιστα κατά πολύ, είναι το μοναδιαίο κόστος εργασίας στην Ισπανία, την Ιρλανδία και την Σλοβενία.

21. Οι μέσες ετήσιες μικτές (ακαθάριστος μισθός και εισφορές εργοδότη) αποδοχές σε ευρώ στην Ελλάδα ανά απασχολούμενο κατά το 2014 είναι μικρότερος από αυτές της Σλοβενίας και της Κύπρου (όπου επίσης έχει μειωθεί ο πραγματικός μισθός) και ανέρχονται σε 21.930 ευρώ, έναντι περίπου 35.000 ευρώ στην Ισπανία, 39.000 ευρώ στην Γερμανία, 49.000 ευρώ στην Γαλλία και 45.000 ευρώ στην Ιρλανδία.

Διάγραμμα 10

Ετήσιες αποδοχές ανά απασχολούμενο, 2014

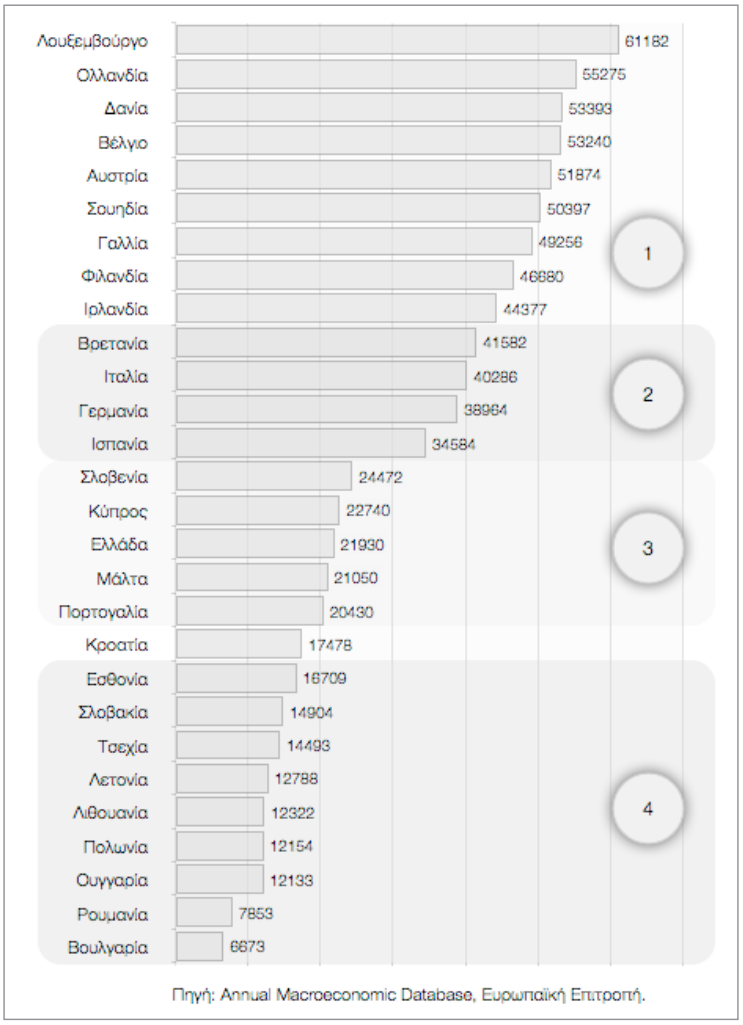

Πηγή: Annual Macroeconomic Database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

22. Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός των απωλειών σε πραγματικούς όρους των κατώτατων αποδοχών λόγω πληθωρισμού κατά την διετία 2010-2011), επιβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2012 με την ΠΥΣ 6/2012 (2ο Μνημόνιο), **ονομαστική μείωση 22% στον κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο και 32% αντίστοιχα για τους νέους ηλικίας κάτω των 25 ετών. Παράλληλα, η καθίζηση της αγοραστικής δύναμης (25 εκατοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από τα επίπεδα του 1984)** του κατώτατου μισθού στην Ελλάδα, δεν επιδέχεται σύγκρισης με καμία άλλη περίπτωση ευρωπαϊκής χώρας, δεδομένου ότι, και την ίδια περίοδο 2010-2013, **ο πραγματικός κατώτερος μισθός** μειώθηκε κατά 25,9% και κατά 35,4% για τους νέους κάτω των 25 ετών.

Διάγραμμα 11
Σωρευτική μεταβολή κατώτατων πραγματικών μισθών στις χώρες της ΕΕ, τετραετία 2010-2013

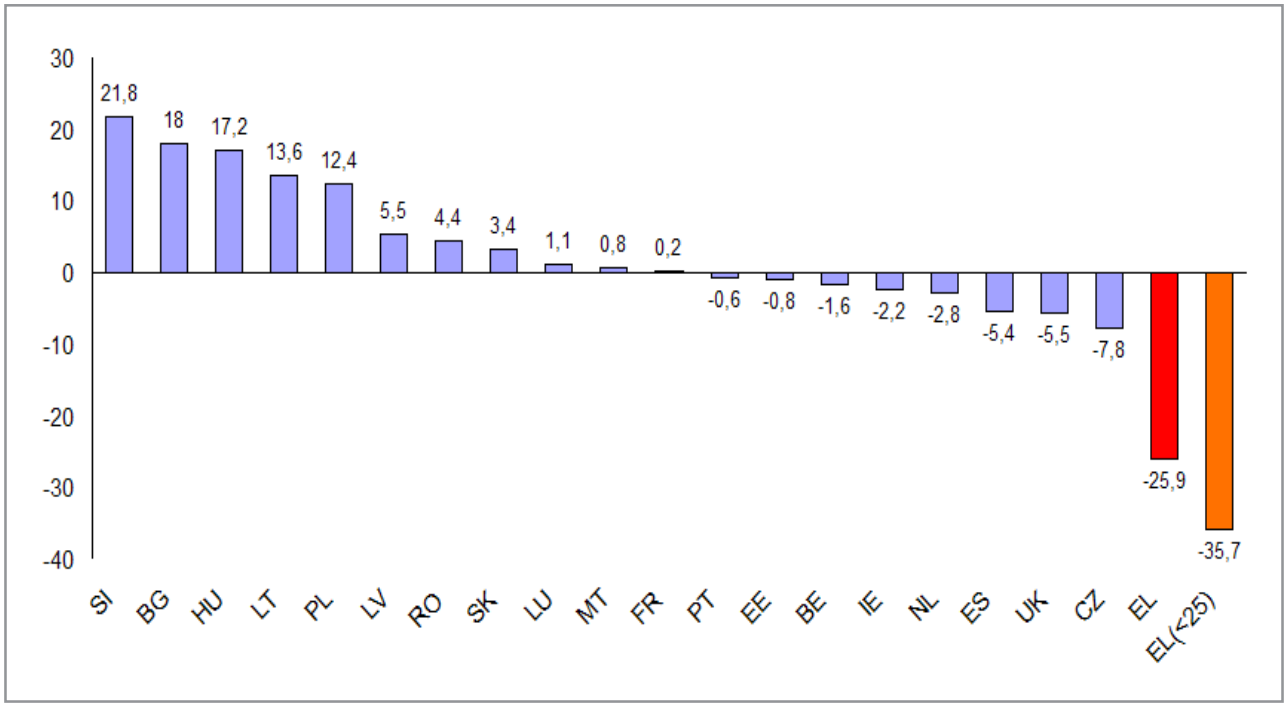

***Πηγή**: Χρ. Τριανταφύλλου ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Υπολογισμοί με βάση τα εξαμηνιαία στοιχεία εξέλιξης των κατώτατων μισθών σε εθνικό νόμισμα, αποπληθωρισμένα με τον Εναρμονισμένο εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Eurostat).*

23. Κατά την περίοδο 2010-2013 **οι κατώτατες συμβατικές κλαδικές πραγματικές αποδοχές** υποχωρούν σημαντικά και μειώνονται κατά 18,8 % στα ξενοδοχεία, 9,8 % στο εμπόριο, 8,2 % στις Τράπεζες, 6,6 % στην τσιμεντοβιομηχανία και 4,5 % στην σιδηροβιομηχανία. **Η μεγαλύτερη μείωση** παρατηρείται στις κατώτατες αποδοχές στον κλάδο των ξενοδοχείων. Στα τέλη του 2013, η εξέλιξη του κατώτατου πραγματικού μισθού των ξενοδοχοϋπαλλήλων έχει ακυρώσει πλήρως την πρόοδο που επιτεύχθηκε σε όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου 2010- 2013 και έχει επανέλθει σε πραγματικούς όρους σε επίπεδα προ του έτους 2000.

24. Σε 1.350.000 άτομα ανήλθε **ο αριθμός των ανέργων** κατά το 2013 έναντι 378.000 άτομα το 2008. Επομένως, η πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης έχει προκαλέσει, μεταξύ των άλλων, και απώλειες περίπου ενός εκατομμυρίου θέσεων εργασίας. **Για το 2014** προβλέπεται ότι θα υπάρξει μείωση (προσωρινή, εποχική, επιδοτούμενη απασχόληση, κλπ.) του αριθμού των ανέργων κατά περίπου 80.000 άτομα (σε μέσο ετήσιο επίπεδο και θα προέλθει κατά τα 3/4 από την συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού κατά το 1/4 από την μείωση της απασχόλησης). **Το ποσοστό ανεργίας** αυξήθηκε κατά το 2009-2013 σε 27,3% σε μέσο επίπεδο και ο λόγος ανέργων/απα-

σχολούμενων υπερβαίνει το 1/3, γεγονός που σημαίνει ότι σε κάθε τρεις εργαζόμενους αντιστοιχεί περίπου ένας άνεργος. Ειδικότερα, η ανεργία των νέων 15-24 ετών ανήλθε στο 58% (178.000 άτομα) και η ανεργία της ομάδας ηλικιών 45-64 ετών ανήλθε στο 20,3% (359.000 άτομα).

25. Από το σύνολο των απασχολουμένων (3.483.700 άτομα, Α΄ τρίμηνο 2014) το 63,3% εργάζονται ως μισθωτοί, το 25% είναι αυτοαπασχολούμενοι, το 6,4% είναι εργοδότες και το 4,6% είναι συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειας. Παράλληλα, **από το σύνολο των ανέργων** επτά στους δέκα ανέργους είναι μακροχρόνιοι άνεργοι, ενώ μόλις το 26% των ανέργων έχει διάρκεια ανεργίας από ένα μέχρι ένδεκα μήνες.

26. Παρά την σημαντική αύξηση του αριθμού των ανέργων κατά την περίοδο 2010- 2014, **ο αριθμός των επιδοτούμενων ανέργων** μειώνεται εξίσου σημαντικά, ιδιαίτερα το τελευταίο έτος, με αποτέλεσμα οι επιδοτούμενοι άνεργοι να αντιστοιχούν από το 1/3 τον Ιανουάριο του 2010, στο 10,3% των ανέργων τον Απρίλιο του 2014, ως αποτέλεσμα, κυρίως, της μείωσης του αριθμού τω επιδοτούμενων ανέργων οι οποίοι ομαδοποιούνται στην κατηγορία των «κοινών κλπ ανέργων» αλλά και των αλλαγών των προϋποθέσεων για την λήψη του επιδόματος ανεργίας στους εποχικά απασχολούμενους.

Διάγραμμα 12

Μηνιαία εξέλιξη των εγγεγραμμένων ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ 2010-2014

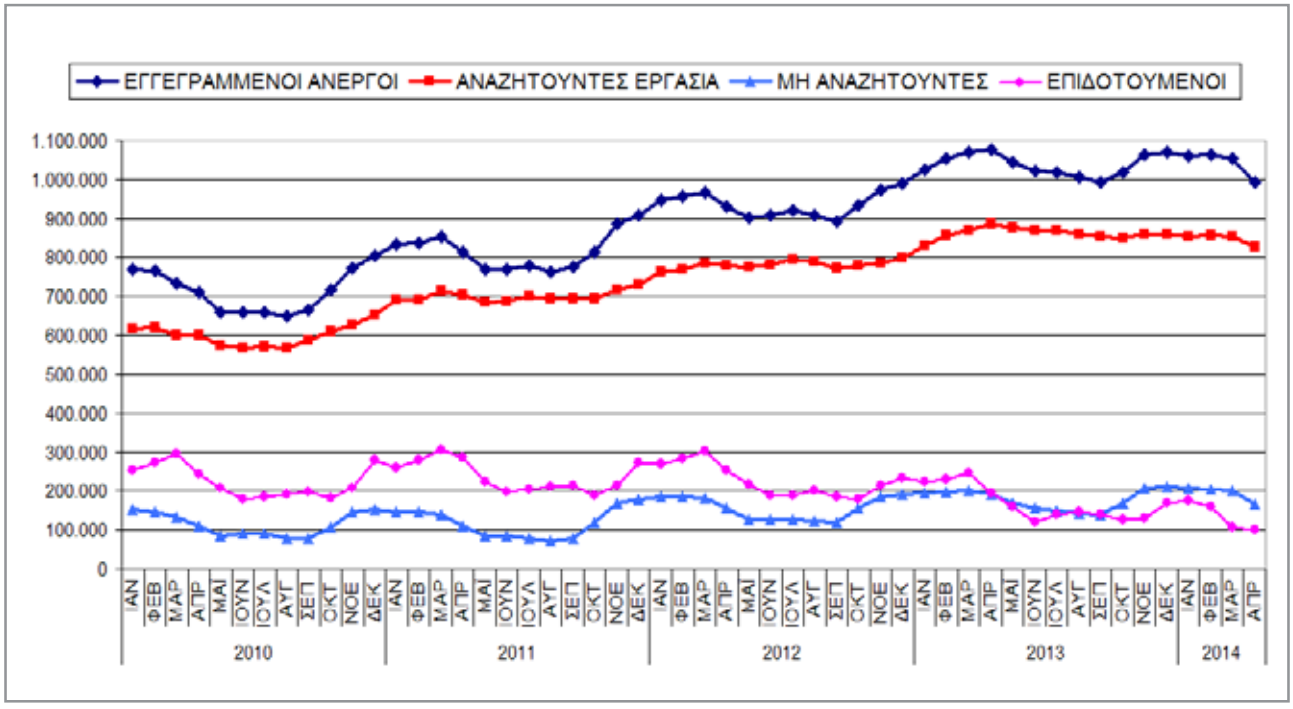

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2010-ΑΠΡ 2014

27. Η ανεργία των νέων (15-24 ετών) **και των ηλικιωμένων** (45-64 ετών) αποτελεί ένα **ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα** και εμφανίζει αυξητικές τάσεις στις περισσότερες χώρες, ενώ στις χώρες που εφαρμόζονται προγράμματα λιτότητας η αύξηση αυτή είναι εντυπωσιακή. Παράλληλα, **οι πολιτικές απασχόλησης** κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης και ύφεσης επικεντρώθηκαν σε μέτρα ενίσχυσης της ευελιξίας, της μερικής και προσωρινής απασχόλησης, κλπ χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα στην καταπολέμηση της ανεργίας.

28. Οι δαπάνες για την απασχόληση και την κοινωνική προστασία των ανέργων, μειώθηκαν σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρά τις αυξημένες ανάγκες που προκλήθηκαν από την οικονομική κρίση και ύφεση η οποία, ιδιαίτερα, την ομάδα ηλικίας ανέργων 45-64 ετών την οδηγεί για παράδειγμα στην Ελλάδα στην πρόωρη συνταξιοδότηση με μειωμένη σύνταξη, λόγω της σοβαρής ανεπάρκειας της προστασίας των ανέργων (40.000 νέοι συνταξιούχοι τον χρόνο μέχρι το 2009 και 100.000 νέοι συνταξιούχοι τον χρόνο μετά το 2010). Παράλληλα, η μείωση των δαπανών απασχόλησης είναι υψηλότερη στις χώρες με οξύτερα προβλήματα ανεργίας και ειδικότερα η μείωση είναι μεγαλύτερη στις ενεργητικές πολιτικές και τις υπηρεσίες απασχόλησης.

29. Η καθυστέρηση επίλυσης ή η αναποτελεσματικότητα αντιμετώπισης της ανεργίας **δυσχεραίνει** ακόμη περισσότερο τις πολιτικές απασχόλησης και επιδεινώνει τις αρνητικές παρενέργειές τους στην οικονομία, την δημογραφία (η ηλικιακή ομάδα 45-64 ετών θα διευρύνεται στο σύνολο του πληθυσμού μέχρι το 2035 και θα συμβάλλει, στον βαθμό που την αφορά, στην γήρανση του πληθυσμού).

30. Οι ειδικότερες επιπτώσεις της ηλικιακής ομάδας (45-64 ετών) είναι: **i)** ότι συμβάλλει στο αναλογιστικό έλλειμμα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (ΣΚΑ) κατά 50%, **ii)** ότι η ένταξη της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας στην αγορά εργασίας κατά 10.000 άτομα τον χρόνο από τα 30.000 άτομα νέας συνολικής ετήσιας απασχόλησης που δημιουργείται με ετήσιο ρυθμό αύξησης 2% του ΑΕΠ συμβάλλει στην μείωση του ελλείμματος του ΣΚΑ ετησίως κατά 2,1%. Παράλληλα, **σε αναλογιστικούς όρους** το **2023** εμφανίζεται στο ΣΚΑ ως εναρκτήριο έτος το φαινόμενο της μαζικής εξόδου συνταξιούχων (baby boom) και το **2046** και μετά, με τις παρούσες και μελλοντικές δημογραφικές εξελίξεις του πληθυσμού εμφανίζεται το φαινόμενο της μη ανανέωσής του από τις νέες γενεές.

Διάγραμμα 13

Πληθυσμιακές εξελίξεις και κοινωνική ασφάλιση

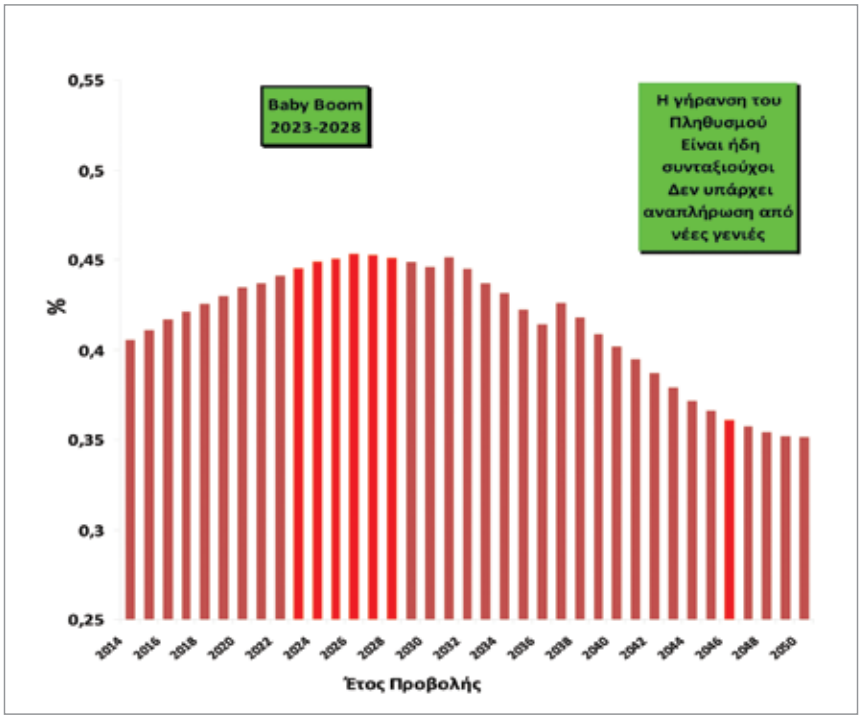

31. Η παγκόσμια οικονομία δεν έχει κατορθώσει να ξεπεράσει οριστικά τα διαρθρωτικά προβλήματα που οδήγησαν στην οικονομική κρίση το χρηματοπιστωτικό σύστημα, το οποίο παραμένει ασταθές, ενώ οι πολεμικές συγκρούσεις προκαλούν έντονη ανησυχία και οικονομική αβεβαιότητα. Παράλληλα, **η ευρωπαϊκή οικονομία** δεν έχει κατορθώσει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για διατηρήσιμη και ισχυρή ανάκαμψη, με την υψηλή ανεργία, τα προγράμματα λιτότητας, τα προβλήματα στο χρηματο-πιστωτικό σύστημα και την εντεινόμενη κρίση του δημόσιου χρέους ορισμένων χωρών να διαχέει την ανασφάλεια και την αβεβαιότητα για τις μελλοντικές εξελίξεις. Με άλλα λόγια **το περιβάλλον** της ελληνικής οικονομίας παραμένει ασταθές και αβέβαιο.

32. Η οικονομική πολιτική στην Ελλάδα κατά το 2013-2016 και το 2015-2018 παραμένει στοχευμένη με προσήλωση στην **μείωση των δημοσίων δαπανών** και την αύξηση των εσόδων από τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του δημο-

σιονομικού ελλείμματος. Τα έσοδα αυτά ύψους άνω των 14,5 δις ευρώ θα επιδεινώσουν, εκτός των άλλων, την κατάσταση στην πραγματική οικονομία και την αγορά εργασίας χωρίς να επιτυγχάνουν τον δημοσιονομικό στόχο μείωσης δημοσιονομικού ελλείμματος.

33. Οι νομοθετικές παρεμβάσεις στο πεδίο της εθνικής εργατικής νομοθεσίας των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζονται, κυρίως, από την στρατηγική ενίσχυσης της ευελιξίας της εργασίας, απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων και μετασχηματισμού του κοινωνικού κράτους σε κράτος φιλανθρωπίας. Ειδικότερα στην **Ελλάδα** οι νομοθετικές παρεμβάσεις των Μνημονίων έχουν καθιερώσει σε μεγάλο βαθμό την ευελιξία φθηνής απασχόλησης, χαμηλού κόστους προσλήψεις και αντικαταστάσεις ή αποχωρήσεις ή απολύσεις μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων.

34. Κορύφωση στην «εποχή της ανασφάλειας» της εργασίας στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στην Ελλάδα είναι **η επισφαλής εργασία**, στην οποία συγκαταλέγεται, μεταξύ των άλλων, και η προσωρινή απασχόληση, η οποία για τους νέους αποτελεί συγκοινωνούν δοχείο με την ανεργία. **Ουσιαστικά** αποτελεί μία «ρευστή εργασιακήσυνθήκη», μία συνεχής κατάσταση «εντός και εκτός» της αγοράς εργασίας, ενώ διαπερνά, επηρεάζει και τελικά καθορίζει όλες τις διαστάσεις της κοινωνικής ζωής του εργαζομένου.

35. Η οριακή ισορροπία εισροών-εκροών κατά το 2014-2015, και από το τέλος του 2015 και μετά (δηλ. το 2016), ανατρέπεται στο κοινωνικο-ασφαλιστικό σύστημα της χώρας (ΣΚΑ), με αποτέλεσμα **η ρευστότητα** (4,5 δις. ευρώ το αποθεματικό κεφάλαιο του ΣΚΑ το 2013) **και η βιωσιμότητά του να απαιτούν πρόσθετους πόρους** (2016 950 εκατ. ευρώ, 2017 1,88 δις ευρώ, 2018 2,14 δις ευρώ, 2019, 2,40 δις ευρώ, 2020 2,67 δις ευρώ).

36. Οι περικοπές των συντάξεων, (κύριων και επικουρικών), οι μειώσεις του εφάπαξ, η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, η αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των κύριων συντάξεων, των επικουρικών (ρήτρα μηδενικού ελλείμματος) συντάξεων και του εφάπαξ (αλλαγή του μαθηματικού τύπου), η μείωση της κρατικής επιχορήγησης, οι αποσπασματικές και ανορθολογικές ενοποιήσεις των ασφαλιστικών ταμείων με βασικό κριτήριο την εξασφάλιση πόρων από τα πλεονασματικά ταμεία και την σταδιακή μείωση των παροχών όλων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων, κ.λ.π. κατά την περίοδο 2010-2013, σε συνθήκες εκρηκτικής αύξησης της ανεργίας, μετατόπισε το οριακό έτος στην εξέλιξη των αποθεματικών του ΣΚΑ από το 2014 στο έτος 2016, δηλ. μόνο κατά δύο χρόνια.

Διάγραμμα 14

Εξέλιξη αποθεματικών μετά τις νέες παραδοχές

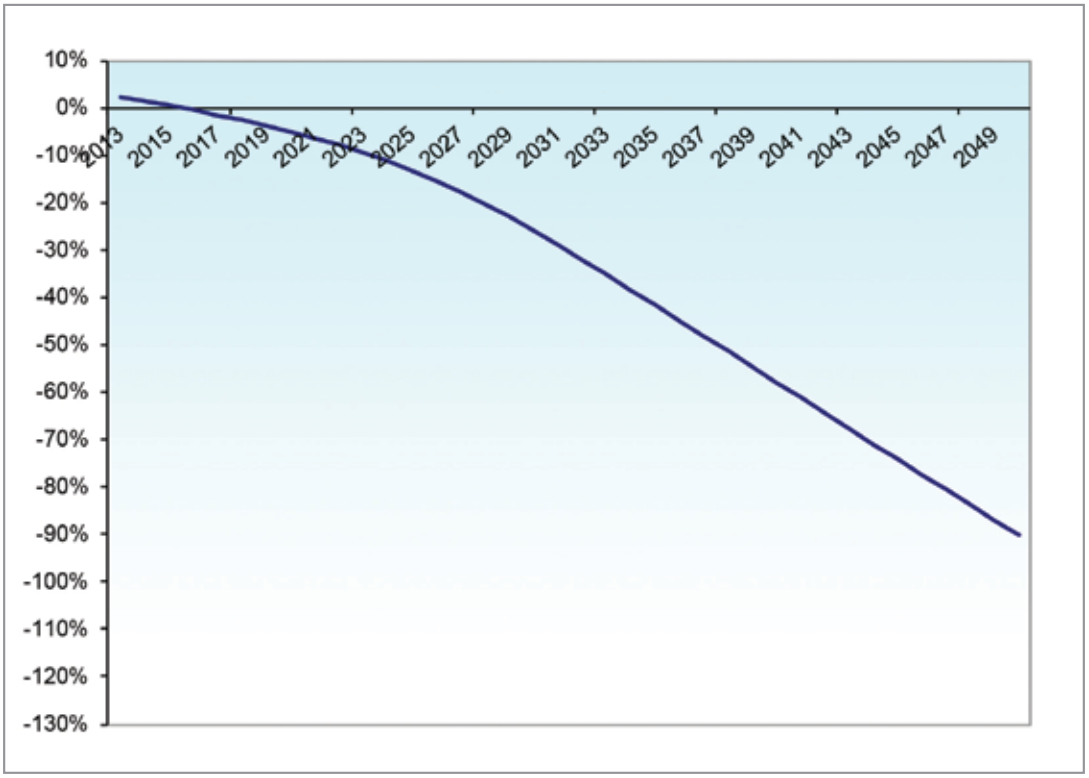

37. Οι δυσμενείς εξελίξεις στην ρευστότητα και στην μακροχρόνια βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος στην Ελλάδα σηματοδοτούν «την ώρα μηδέν για το Ασφαλιστικό» και αναδεικνύει την αναγκαιότητα νέου πλαισίου χρηματοδότησης του συνταξιοδοτικού συστήματος με την ανεύρεση νέων πόρων εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού (π.χ. αύξηση αντικειμενικών αξιών δημόσιας περιουσίας, τυχερά παιχνίδια, κερδοφορία Τραπεζών και δημόσιων επιχειρήσεων, κρατικές προμήθειες, φορολογία στις εταιρείες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, δημόσια έργα, καζίνο, κλπ. (ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, 2010), με στόχο την μακροχρόνια οικονομική βιωσιμότητα και κοινωνική αποτελεσματικότητα του ΣΚΑ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

16 Σεπτεμβρίου 2014

Συμμετοχή του ΙΝΕ–ΓΣΕΕ (*Χρ. Τριανταφύλλου*) στην τελική διάσκεψη του ευρωπαϊκού προγράμματος GOCOBA, που πραγματοποιήθηκε στην Μαδρίτη, με θέμα *«Η νέα ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση και οι επιπτώσεις της στην συλλογική διαπραγμάτευση: προκλήσεις και προοπτικές για το μέλλον»,* με την συμμετοχή ερευνητικών συνδικαλιστικών ινστιτούτων της Ισπανίας (Fundacion 1ο de Mayo), Γαλλίας (IRES), Ιταλίας (ISF IRES Bruno Trentin), Βουλγαρίας (ISTUR), του πανεπιστημιακού ινστιτούτου της Λισαβόνας (ISCTE) του Αυστριακού Επιμελητηρίου Εργασίας (Austrian Federal Chamber of Labor), της ΟΚΕ Ισπανίας, και των ισπανικών συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων (CC.OO) και εργοδοτών (CEOE). Ο επιστημονικός σύμβουλος του ΙΝΕ Χρήστος Τριανταφύλλου, συμμετείχε με εισήγηση σε στρογγυλό τραπέζι με θέμα *«Εθνικά συστήματα συλλογικής διαπραγμάτευσης σε καιρούς λιτότητας».*

ΙΝΕ/ΓΣΕΕ
Ιουλιανού 24, Τ.Κ. 104 34
Κωδ. 3385